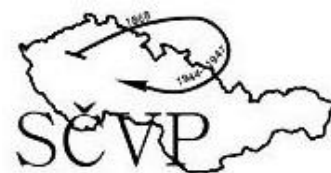

Zpravodaj

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

4/2025

Společně poznávat kořeny i řešit traumata

Projekt SČVP, Národního muzea a Wolhynier Umsiedler Museum

Obecně je známo, že složení obyvatelstva Volyně bylo v průběhu 19. a 20. století velmi pestré. Spolu zde žilo vícero národů, etnik a náboženství. Vedle Čechů a Ukrajinců obývali na přelomu 19.-20. století území Židé, Poláci, Rusové a početné bylo i obyvatelstvo německého původu. I oni zde měli své vesnice a tvořili multietnické obyvatelstvo ve zdejších městech. Důvody migrace z východních oblastí Ukrajiny měli Němci však poněkud odlišné a jsou spojeny s nacistickým viděním světa a etnickými čistkami. Společně poznat historii svých národních obcí na Volyni a řešit otázky aktuální spolupráce je úkolem nového projektu, na němž bude v průběhu druhé poloviny roku 2025 participovat členstvo Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel.

volyňských přesídlenců (Wolhynier Umsiedler Museum) v Linstow v Meklenbursku.

První společné setkání řešitelů a řešitelek proběhne během muzejního festivalu v Linstow, který se uskuteční poslední prázdninový víkend 29.-31. srpna, a který bude mít díky projektovému workshopu pokračování až do prvního školního dne, pondělí 1. září. Letos je již tradiční 33. ročník Muzejního festivalu zaměřen na připomínku osmdesáti let od reemigrace volyňských Němců do Linstow. Na festivalu se v bohatém programu již v pátek s přednáškou a účastí v česko-německo-ukrajinské diskusi představí i kurátor fondu Čechů z Volyně Ondřej Štěpánek z Národního muzea. Ten i další zástupci české strany budou poté v pondělí 1. září prezentovat své příspěvky na společném workshopu tří institucí.

Z české strany se jej budou účastnit i další známý historik Timothy Snyder. V kontextu pracovníci Národního muzea, Tomáš Kavka aktuálního projektu jde o její nové uchopení, z oddělení novodobých českých dějin, aby již "nikdy více" nebyla přehlížena edukátorka Eliška Pekárková a Michaela společná minulost a nevratně by tak měla Smidová z Centra pro prezentaci kulturního být nabrána trajektorie poznávání dědictví. Za Sdružení dorazí do Linstow multietnické minulosti oblasti jako cenného kromě předsedy Miroslava Srbeckého též nejen národního, ale celoevropského Edita Langpaulová a Romana Havrdová z kulturního dědictví. Paralely i rozdíly života podbořanského regionu a další. Zatímco volyňských Čechů a Němců budou ve předseda se chce zaměřit na diskusi o společném projektu podpořeném Česko-německých fondem budoucnosti nyní řešit Českém Malíně v německých archivech, zástupci a zástupkyně Sdružení Čechů z podbořanské kolegyně si připraví k Volyně a jejich přátel, odborníků z prezentaci příspěvky o dějinách Sdružení a také představí významné osobnosti z řad

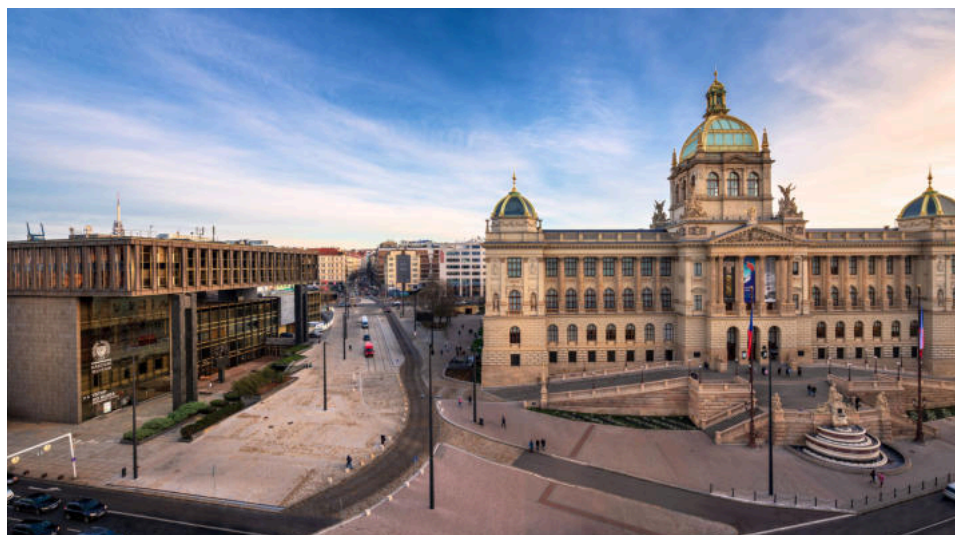
Vážení členové, přátelé a příznivci Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel,

stále od Vás chodí finanční dary, které věnujete spolku prostřednictvím vedoucích jednotlivých regionů nebo je posíláte na bankovní účet.

A protože pokrok nelze zastavit, dovolujeme si Vás upozornit na možnost rychlé a pohodlné finanční podpory prostřednictvím QR kódu. Díky němu není nutné hledat a složitě opisovat číslo účtu sdružení.

Stačí zvolit v mobilním bankovníctví možnost QR platby, kód prostřednictvím fotoaparátu naskenovat, zadat darovanou částku a Vaše podpora je na světě.

Za každý Váš dar jménem Sdružení mockrát děkujeme!

Dar pro Sdružení Čechů z Volyně

252001907/0300

Z regionů ...

Pozvánka pro region Brno

Výbor regionu Brno zve všechny své členy, krajany a přátele SČVP na podzimní setkání ve středu dne 8. 10. 2025 od 13 hodin do restaurace U kotelny, Herčíkova 3, Brno Královo pole, tj. na stejné místo, jako bylo jarní setkání. Tramvají č. 12 směr Technologický park, výstup na zastávce Technické muzeum Brno, ve směru jízdy za křižovatkou vpravo, asi 250 m od této zastávky je uvedená restaurace, skrytý vchod z levé strany.

Pozvánky pro region Žatec

Srdečně zveme ve středu 24. 9. 2025 od 14 hodin na členskou schůzi SČVP v refektáři Kapucínského kláštera. Budou vybírány členské příspěvky na rok 2026 ve výši 300 Kč, případně dobrovolné dary na tisk. Členové mimo oblast obdrží dopisy. Ostatní, kteří se nezúčastní schůze uhradí členské příspěvky v kanceláři vždy v pondělí od 10 do 12 hodin, tel. 415 710 734, případně u důvěrníků nebo přímo na účet 247654268/0300 s uvedením jména a příjmení, za koho je příspěvek uhrazen. Prosíme uhradit nejpozději do 20. 11., abychom mohli v prosinci provést kontrolu.

Po skončení členské schůze bude v 16 hodin v Kapucínském klášteře zahájena výstava „Cestou 1. československého armádního sboru“. Od 16:30 hodin proběhne přednáška Bc. Romana Štéra.

Region Žatec zajišťuje na sobotu 20. 9. autobus na Posvícenské setkání do Litoměřic v sále na Kolibě. Podávat se bude volyňské menu za 250 Kč. Úhrada v autobusu, doprava zdarma. Odjezd v 8:30 od kanceláře v Tolstého ulici v Žatci, v 8:35 od Moskvy, v 8:40 od Zvonu, v 8:50 z Liběšic, v 9:10 z Loun od Luny. Zájemci se přihlásí vždy v pondělí od 10 do 12 hodin, tel. 415 710 734 nebo e-mailem na scvp.zatec@seznam.cz. Přihlásit se mohou i členové z Podbořanska.

Pozvánka pro region Tachov

Vážení a milí, jako každý rok i letos se s Vámi těšíme na podzimní setkání členů SVČP regionu Tachov. Příspěvek 300 Kč i dárky do tomboly jsou také tradiční. Sejdeme se v restauraci Baileys 6. 9. 2025 v 11 hodin. Těšíme se na Vás. Za region Květa Vachudová, tel. 602 614 156, Božena Semecká a Jana Barvíková.

Pozvánka region Chomutov

Region Chomutov vás srdečně zve na krajanské setkání, které se uskuteční dne 26. září 2025 od 10 hodin v Chomutově ve Středisku knihovnických služeb v ulici Palackého č. 85 ve druhém poschodí s možností výtahu. Žádáme členy našeho regionu, aby si přinesli legitimace za účelem vylepení známek na rok 2025, a to 300 Kč. Příspěvek na občerstvení je 200 Kč.

Setkání v Suchdole nad Odrou 4. 10. 2025

Dovolujeme si vás, členy vašich rodin i vaše přátele, pozvat na tradiční setkání Volyňáků a jejich přátel a příznivců, které se letos uskuteční 4. 10. 2025 v sále Kulturního domu v Suchdole nad Odrou, na adrese Sportovní 470. Prezence proběhne od 9 do 10 hodin, vstupné je 300 Kč a jsou v něm zahrnuty připitek, koláčky, káva, čaj, společný oběd a program. K dispozici bude také bufet, kde si budete moci zakoupit jídlo i pití.

Kromě zajímavých informací nejen o dění v regionu (svou účast přislíbil i Miroslav Hofman, autor serveru volynaci.cz a historici ze Slezského muzea v Opavě) se budeme bavit se skupinou Karel Gott revival Morava, kterou už dobře znáte z minulých setkání a bude i country kapela a vlastní zpěv. Věřím, že si společně zatančíme, zazpíváme a dobře se pobavíme. Samozřejmě bude prostor a čas na povídání a vzpomínání.

Protože se na vás chceme jako vždy svědomitě připravit, prosím o potvrzení vaší účasti do 31. 8. 2025. Nejjednodušší to bude přímo u mě na telefonu 724 100 125 nebo na emailu dohnalkova.d@seznam.cz.

Všechny účastníky prosím o přinesení nějaké drobnosti do tomboly, ale to už určitě znáte. Pokud bude mít někdo z Vás zájem o ubytování, určitě Vám poradím.

Velmi rádi přivítáme i členy jiných regionů a samozřejmě nečleny SČVP, vaše rodinné příslušníky a přátele.

Protože se chystá zájezd z Litoměřic, kteří budou mít ze Suchdola odjezd ve 22 hodin, budu moc ráda, když s námi zůstanete déle než obvykle. Hudba je zajištěna až do 22 hodin.

Moc se na vás všechny těšíme.

Za celý přípravný tým Dagmar Dohnálková, předsedkyně MS regionu.

volyňských Čechů a Češek. Z německé strany se vedle členů místní obce volyňských Němců (Heimatverein Linstow), zúčastní workshopu ředitel Muzea volyňských Němců Michael Thoss, který představí muzeum a jeho ideje, a diskutovat přijedou i historik Jan Musekamp z Německého historického institutu ve Varšavě a historička Tanja Krombach z Německého kulturního fóra pro východní Evropu. Musekamp všechny seznámí se současným výzkumem tzv. transmigrace z volyňských oblastí, tedy migraci potomků nejen volyňských Němců do třetí země, hlavně USA, Tanja Krombach se bude věnovat potýkání volyňských Čechů a Němců v závěrečné fázi druhé světové války na území nejen Volyně, ale i sudetských oblastech Čech a Moravy. Celý workshop by měl vyvrcholit diskusí o možných perspektivách dalšího rozvoje vzájemné spolupráce.

Po německém setkání v Linstow pak bude ve dnech 22.-23. října následovat konference a workshop, které budou tentokrát více věnovány prezentaci migrace a menšin zejména v muzejních institucích. Mezinárodní konference s názvem "Paměť a migrace. Dokumentace a prezentace migrace v paměťových institucích" je pořádána v rámci řešení projektu Národní a kulturní identita III s názvem České komunity na současné Ukrajině a řeší jej společně Národní muzeum, Národní archiv a Etnografický ústav Akademie věd ČR. První konferenční den v pražském Národním muzeu tak bude věnován přístupu a podobám prezentací migrací v evropských muzeích a očekává se aktivní účast kolegů a kolegyň z nejméně šesti zemí. Na druhém projektovém workshopu 23. 10., který též proběhne v Národním muzeu, pak své zkušenosti budou vedle zástupců všech výše zmíněných projektových institucí předávat též zástupci zásadních evropských muzeí spojených s prezentací migrace. S jakými přístupy pracovat s historickou i aktuální migrací různých menšin v paměťových institucích seznámí členy projektu odborníci z Polska, Německa či Nizozemí. Přesnější program bude doplněn po zveřejnění programu konference v průběhu září 2025.

Program workshopu k projektu Nikde více etnické čistky - Češi a Němci společně vzpomínají na multietnickou a multireligiozní Volyn v Muzeu volyňských přesídlenců v Linstow 31. 8. -1. 9. 2025:

Neděle 31. 8. – odpolední hodiny: Michael Thoss, ředitel Muzea přesídlenců z Volyně – prohlídka a představení prostorů a cílů muzea

Pondělí 1. 9. – cca od 9 hodin proběhnou tyto prezentace:

Michael Thoss (Wolhynier Umsiedler Museum)

Tomáš Kavka – Ondřej Štěpánek (Národní muzeum v Praze): České komunity na Ukrajině jako kulturní dědictví

Eliška Pekárková – Michaela Smidová (Národní muzeum v Praze): Vzdělávání k migraci s ohledem na Čechy na Ukrajině v paměťových institucích

Edita Šebesta Langpaulová (Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel): Dějiny a současnost Sdružení Čechů z Volyně a jeho přátel

Romana Havrdová (Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel): Významné osobnosti z řad volyňských Čechů

Jan Musekamp (Deutsches Historisches Institut Warschau): Migrační cesty z Volyně

Tanja Krombach (Deutsches Kulturforum östliches Europa): Češi a Němci z historického regionu Volyn

Závěrečná diskuse

Text: Edit a Langpaulová, Tomáš Kavka, foto: Národní muzeum

Česko-německý
fond budoucnosti

Deutsch-Tschechischer
Zukunftsfonds

Zájezd regionu Litoměřice do Suchdola nad Odrou (zbývají poslední místa)

Region Litoměřice ve spolupráci s předsednictvem CV SČVP srdečně zve Vás, členy a přátele z českých regionů na zájezd na pravidelné setkání moravských regionů do Suchdola nad Odrou.

Termín 4. – 5. 10.2025

Odjezd: 4. 10. v 7 hodin od hotelu Koliba Litoměřice
Nástupní místa na trase: Praha, Pardubice, Olomouc.

Program zájezdu:

Příjezd do Suchdola 11 – 12 hodin

Oběd + občerstvení

Bohatý kulturní program

Předpokládaný konec je ve 22 hodin, následuje odjezd na ubytování ve Valašském Meziříčí.

V neděli po snídani bude prohlídka města a místního zámku. Na další zastávce navštívíme Loštice, kde je možnost nákupu olomouckých tvarůžků v podnikové prodejně. Následuje oběd v Pardubicích v místním pivovaru. Předpokládaný návrat je mezi 17. a 18. hodinou.

Cena zájezdu: 2 700 Kč (doprava, oběd, občerstvení v Suchdole nad Odrou, ubytování se snídaní, vstupné na zámek, oběd). Členové Litoměřického regionu platí 2 200 Kč.

Informace: Miroslav Kučera tel. 777 165 898, e-mail: mirek-kucera@email.cz.

Těší se na Vás Miroslav Kučera, předseda.

Posvícenské setkání v Litoměřicích

Jménem regionu Litoměřice Vás co nejsrdečněji opět zveme na již tradiční Posvícenské setkání v Litoměřicích, které se bude konat v sobotu 20. září 2025 od 10 hodině na Kolibě. Věříme, že se dostavíte v hojném počtu. V místě je možné i ubytování, které je třeba zajistit včas na tel. 777 165 898 (p. Kučera) nebo e-mailem na adrese: koliba@post.cz.

Těší se na Vás Daniela Zelenková, jednatelka, a Miroslav Kučera, předseda.

Léto a bez tábora? Kdepak...

Celkem 11 dnů v Hodoníně, 38 dětí. To bylo zadání tábora pro potomky Čechů z Ukrajiny - zaujmout, pobavit, naučit český jazyk, sportovat, dovědět se o svých předcích, poznat historii České republiky a mnoho dalšího.

A tak se ve dnech 1.-11. července 2025 konal v Hodoníně již třetí ročník krajského tábora, uspořádaný ve spolupráci České národní rady Ukrajiny a Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel.

Tak si to shrneme: v Masarykově muzeu v Hodoníně jsme s kolegyní Lucií připravily hned tři programy - o životě T. G. Masaryka, program o 1. čsl. arm. sboru jsem upravila na zeměpisně cestovatelský i s příběhy mých a jejich předků, na výstavě loutek jsme si zahráli pohádku o Červené Karkulce a vyrobili si cestovního králíčka.

Výuka češtiny probíhala hlavně v terénu a na velmi zajímavých místech - všechny přímo nadchl program v Mikulčicích na hradišti (děkuji moc kolegyni Hance), poznání velkomoravské historie a jejích řemesel, výroba, za kterou získaly děti žetony a nakoupily si mouku na mletí. A pečení těsta jen tak na klacku na ohni. Také jsme navštívili zámek Lednice i s minaretem a nádherným skleníkem a hodonínskou ZOO. Pluli jsme po řece Moravě a poznávali historii kraje a České republiky. Samozřejmě nechybělo také koupaliště. Při tom všem děti objevovaly, jak je naše historie s ukrajinskou provázána, jak mnohá slova zní podobně.

I když bylo náročné vše naplánovat, objednat, vymyslet, tak jsem moc ráda, že jsem potkala spoustu šikovných dětí. Překvapovali mě každým dnem - hezkým povídáním o svých českých předcích, zájmem o češtinu i historii, zpíváním a třeba i kresbami do výtvarné soutěže, i když některým se do povídání moc někdy nechtělo. Tak moc bych jim přála spokojené dětství v klidu a míru. Děkuji moc za skvělou spolupráci tří vedoucích s českými kořeny a za dotační podporu Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Text a foto: Dagmar Martinková

Výstava Cestou 1. čsl. armádní sboru v Masarykově muzeu v Hodoníně

Od 10. dubna do 13. července byla po delší pomlce opět zpřístupněna putovní výstava tentokrát v Masarykově muzeu v Hodoníně. Stala se tak součástí hlavních vzpomínkových oslav 80. výročí osvobození Československa vzpomínkových oslav v Hodoníně a také i tématem muzejní noci.

Na výstavu zavítalo kolem 1100 osob, z toho vzdělávací program k výstavě „Příběh války“ absolvovalo 270 žáků a studentů z Hodonína a okolí. Po celou dobu se konalo i několik komentovaných prohlídek a na ně zavítalo i několik potomků volyňských Čechů z regionu. K výstavě jsem měla i několik přednášek – na muzejní noci v Kyjově nebo na mezinárodní konferenci k tématu internačního tábora ve Svatobořicích – Mistříně (kde byli vězněni i rodinní příslušníci velitele sboru Ludvíka Svobody). Tématicky jsem se na některých přednáškách zaměřovala i na osudy mužů z Českého Malína, kteří přežili vypálení vesnice na základě archivních pramenů z vojenského historického archivu, na sbírku na tankovou kolonu a poskytování darů českými vesnicemi pro sbor. A neopomněla jsem hovořit i o naší fenomenální databázi www.volynaci, která už svým vznikem, obsahem a plněním obsahu dobrovolníky v České republice a možná i v zahraničí nemá obdoby.

Pro školní skupiny jsem připravila pracovní list, který byl kombinací práce s mapou a historickými událostmi a fakty. Edukační program k této výstavě nabízel setkání s příběhy příslušníků 1. čsl. armádního sboru jak formou shlédnutí vzpomínek příslušnice armádního sboru (vybrala jsem si příběh Olgy Pěničkové), tak ve skupinách sestavování příběhů dalších příslušníků formou vojenských kufrů, ve kterých se nacházely různé předměty, dokumenty nebo fotografie.

Program vedl žáky a studenty nejen k propojení historie s místopisem a geografickým rozložením států, ale také k zamyšlení nad změnami v současném světě po 80 letech.

K původní výstavě z roku 2020 jsem do hodonínského muzea zapůjčila sbírkové předměty, které měly přímou souvislost s tématem. Od kolegů z Národního muzea byly zapůjčeny dvě ženské uniformy Jiřiny Somolové a Antonie Záveské, dopisy Dobromily Šebestové, které psala mamince z fronty (Národní muzeum vydalo edici jejího deníku, který je stále v prodeji), památníček dětí z české školy v Lucku plný básniček a obrázků, který věnovaly Ludvíku Svobodovi a všem vojákům jako poděkování, a různé další osobní doklady a vyznamenání. Z Vojenského historického ústavu (VHÚ) jsem získala pro výstavu různé mapy a šifrovací klíče pro ilustraci práce spojařů a telefonistů nebo pamětní plastiku pomníku ženistů, který dnes stojí na polsko-slovenské hranici v místě, kde 6. 10. 1944 překročili hranici první příslušníci sboru a jiné. Z Moravského zemského muzea mi kolegyně zapůjčila uniformu

generála Ludvíka Svobody, kterou jim věnovala jeho dcera Zoe Klusáková a další předměty, které byly spojené s konkrétními příběhy příslušníků sboru.

Na doplňkových tabulích jsem se ještě více věnovala tankové jednotce a ženám v armádním sboru, neboť tato témata z předcházející přednáškové činnosti byla vždy pro veřejnost zajímavá. A konečně ještě od kolegů z VHÚ jsem získala několik zajímavých fotografií pro výstavu a mapu míst čs. zahraničních jednotek.

Výstava byla „divácky“ velmi pestrá a zajímavá, kdo ji navštívil, určitě nelitoval. Chtěla bych touto cestou poděkovat za poskytnuté, zapůjčené nebo naskenované materiály pro výstavu od výše jmenovaných institucí a také za darovaný vojenský kufr od paní Aleny Holečkové, který patřil příslušníku armádního sboru Václavu Vegrachtovi.

Přeji všem krásný zbytek léta!

Dagmar Martinková, autorka a kurátorka výstavy

Putovní výstava v Žatci

Výstava Cestou 1. československého armádního sboru bude zahájena ve středu 24. září 2025 od 16 hodin v Kapucínském klášteře v Žatci. Od 16,30 hodin proběhne k výstavě přednáška Bc. Romana Štéra. Expozice bude přístupná v těchto dnech: úterý 30. září, úterý 7. října, čtvrtek 9. října, úterý 14. října, čtvrtek 16. října, úterý 21. října, čtvrtek 30. října. Od 9 do 12 hodin pro školy, od 13 do 16 hodin pro veřejnost. Poznamenejte si prosím tyto termíny, protože v dalších dnech probíhají v klášteře jiné aktivity a výstava nebude přístupná.

Zpráva o činnosti regionu Praha Vyšehrad Pietní akt v Novém Malíně

Na poslední předprázdninové členské schůzi našeho regionu jsme se sešli ve středu 25. června 2025 pod novým názvem „region Praha Vyšehrad“. Rozhodlo o tom hlasování, o jehož výsledku jsme 14. 5. 2025 informovali předsednictvo SČVP. Bylo to naše čtvrté setkání. V přátelské atmosféře jsme si u kafe a zákusků, připravených Miluškou Průšovou, vyslechli aktuální informace, vyměnili své názory a popovídali. Byla zde podána informace o plánované účasti Miloslava Košťála na červnové akci kladenského Spolku pro zachování odkazu českého odboje k 80. výročí popravy 71 odbojářů, mezi kterými byli např. Františka Plamínková, Josef Mašín, Alois Eliáš a Evžen Rošický. Součástí programu byla prezentace na téma „Poválečná adaptace volyňských Čechů a školství“ dokreslená životním příběhem naší členky a volyňské rodačky Marie Kloučkové.

Potěšující je, že se nám podařilo upřesnit a dokompletovat emailové adresy, snížit tak náklady na poštovné při odesílání pozvánek a zajistit operativní komunikaci s našimi členy

Po prázdninách se sejdem ve středu 24. září od 13:00 hod. opět v restauraci hotelu OSTAŠ, na které vedle standardního programu plánujeme také promítání fotografií z letošních zajímavých akcí, piet a zájezdů, další PP-prezentaci na téma „80. výročí Ostravsko-opavské operace v souvislostech“ a prodiskutujeme návrhy dalších témat.

Následující setkání bude ve středu 29. října 2025 od 13:00 hod. Na shledanou v hotelu OSTAŠ, Orebitská 601/8 (spojení: ze stanice FLORENC do stanice U PAMÁTNÍKU autobusy č. 133, 175 nebo 207 a pak cca 100 m pěšky do hotelu OSTAŠ). Přijďte mezi nás – srdečně zveme také volyňské badatele, zájemce o členství a sympatizanty.

Text: Miloslav Košťál, předseda regionu Praha Vyšehrad

Soud krví a železem

Výzva

Vážení volynští Češi, příbuzní, přátelé, obracím se na vás jako historik zabývající se dějinami tzv. „banderovců“ (OUN/UPA) s prosbou o poskytnutí kontaktů na pamětníky a materiálů týkajících se spolupráce a zejména konfliktů s různými ozbrojenými skupinami v letech druhé světové války, a to jak ukrajinské, tak i polské, německé a sovětské. Zajímám se i o problematiku sledování a perzekuce volyňských Čechů a jejich okolí ze strany Státní bezpečnosti po reemigraci.

Tyto materiály shromažďuji za účelem sepsání textu na téma zkušenosti volyňských Čechů za druhé světové války, zejména ve spojitosti s „banderovci“.

Může se jednat o prameny a zdroje jakékoli povahy, např. deníky, ústně tradované vzpomínky, kroniky, fotografie a další.

V případě ústně tradovaných svědectví a jiných případů, k nimž neexistují žádné písemné či jiné podklady, postačí jejich sepsání s uvedením základních údajů pamětníka a vyprávějího (jméno, obec narození/bydliště, případně i datum narození/úmrť).

Obrátit se na mne můžete telefonicky nebo emailem. V případě zájmu o osobní setkání rád vyhovím.

Dne 12. července se Volyňáci ze Šumperska zúčastnili pietního aktu u památníku obětí Českého Malína v Novém Malíně k 82. výročí vypálení obce Český Malín na Volyni, kde s pokorou položili květiny a zavzpomínali na oběti této tragické události.

Toto cestou bych chtěla poděkovat panu starostovi Nového Malína Markovi Štenclovi a také všem ostatním lidem, kteří se podíleli na přípravě tohoto setkání. Je důležité si tyto události připomínat, abychom nezapomněli.

Text: Lada Cinegrová, foto: Lada Cinegrová, Ivan Wojnar

K tématu jsem napsal dizertaci, později vydanou jako monografie pod názvem Soud krví a železem. Ukrajinský integrální nacionalismus, „banderovci“ a jejich místo v evropských dějinách, která se ve stručné podobě věnuje i spojitostem s volyňskými Čechy.

Dostupné zde:

<https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/180018>

Vzpomínková akce připomněla oběti tragédie v Českém Malíně

V sobotu 19. července 2025 se u pomníku před městským hřbitovem v Žatci konal pietní akt k 82. výročí vyhlazení Českého Malína nacisty. Letos byl nejen důstojný, ale i mimořádně silný a vnitřně hluboký. Vzpomínkovou akci uspořádalo Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel ve spolupráci s městem Žatec pod záštitou starosty Radima Laibla a podporou celostátního výboru SČVP Praha. U památníku se sešli zástupci vlády, armády, krajů, muzeí, církví i zahraničních ambasád – mimo jiné z Úřadu vlády ČR, Národního muzea, ambasády Polské republiky, Památníku Lidice a Ležáky, vojenských útvarů i měst a obcí, odkud volyňští Češi pocházeli – tedy i z oblasti dnešního Podbořanska. Po položení věnců si účastníci setkání poslechli několik projevů, v nichž se jednak připomínala 82 let stará tragédie, jednak oddanost volyňských Čechů k Československu, ale také nutnost si stále uvědomovat historické tragédie, které jsou spojené s bojem za svobodu a nezávislost. To vše přednesl ve svém projevu i starosta Žatce Radim Laibl: „Stojíme tu zde, u jednoho z nejznámějších žateckých pomníků, u sochy ženy prchající před plameny. Zažila léta zájmu o volyňskou problematiku, ale i období, kdy se o volyňských Čechích z ideologických důvodů mlčelo. Stojíme tu a držíme spolu. Pojďme spolu držet i v běžných dnech!“ Mezi hosty byli také potomci volyňských Čechů z Moravy, kteří na pietní akt dorazili poprvé. Silným momentem se stalo i duchovní rozjímání a modlitba za oběti, vedená pravoslavnými duchovními Vladislavem Čejkou, Martinem Tomešem a Petrem Novákem. Tomáš Kafka z Národního muzea zdůraznil, jak důležitá je spolupráce paměťových institucí a komunit: „Projekt, který realizujeme spolu s Muzeem přesídlenců z Volyně v německé vesničce Linstow a Sdružením Čechů z Volyně, nese název Etnické čistky nikdy více. Cílem je nejen zkoumat minulost, ale budovat vědomí a tím pomůžeme překonávat historická traumata.“ Pietní akt moderovala Romana Havrdová z Podbořan, která ho zakončila silným apelem: „Připomínejme si nejen minulost, ale i přítomnost a přejme si, aby už konečně skončilo utrpení nevinných. Mír není samozřejmost. Mír je dar, o který je třeba pečovat. A my, potomci těch, kteří přežili válečné hrůzy, si toho míru vážme.“ Olga Nepivodová ze Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel Žatec navázala pozvánkou na další vzpomínkové události, a to 78. výročí návratu volyňských Čechů do vlasti a položení květin k bustě prezidenta Dr. Edvarda Beneše a uctění památky Libuše Mrázkové, rozené Novákové, která zahynula

9. září 1944 u Dukly, u pamětní desky v Žatci Podměstí. Pietní akt zakončila česká státní hymna, zpívaná v naprostém tichu. Atmosféra byla hluboká, sounáležitost přítomných upřímná. Český Malín se stal nejen symbolem obětí, ale i věrností, s jakou volyňští Češi, včetně těch s kořeny na Podbořansku, zůstali navzdory všemu oddáni této zemi.

Text a foto: Marie Čonková, Zdroj: Region Podbořanska číslo 30/2025

Litoměřický region v Žatci

Tak jako v minulých letech tak i letos se zástupci litoměřického regionu v sobotu 19. července zúčastnili pietních aktů v Žatci. Především pietního aktu u pomníku obětí vypálení Českého Malína na Volyni v roce 1943, poté na náměstí u busty prezidenta Edvarda Beneše, který sehrál klíčovou roli v poválečné reemigraci volyňských Čechů. Po druhé světové válce se zasloužil o to, aby byla česká menšina z Volyně repatriována do Československa. V neposlední řadě jsme položili květiny u pamětní desky Libušky Mrázkové, která v 19 letech zahynula na Dukle. Nesmíme na tyto události zapomínat.

Text a foto: Daniela Zelenková

Region Šumperk poznává krásy Česka

Reportáž

Tentokrát se Volyňáci ze Šumperska vypravili za poznáním historie Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou, který ležící v podhůří Orlických hor. Počasí nám neskutečně přálo, a tak jsme si prohlídku prodloužili o návštěvu kostela Nejsvětější Trojice, který se zámkem tvoří jeden z největších barokních celků v Čechách. Ti nejzdatnější, a bylo jich opravdu hodně, podnikli výstup ke zvonu Kryštof, který se nachází ve zvonici za kostelem a patří k nejcennějším a největším zvonům v Čechách, kdy váží úctyhodných 7 200 kg a byl ulit v roce 1602. Pro mě to byl úžasný zážitek, jelikož jsem měla možnost ho s panem průvodcem rozhoupat a mi mohli slyšet jeho zvuk. Cestou domů nechybělo zastavení na výborném obědě s kávičkou. Na závěr mi dovoluje poděkovat všem, kteří se našeho výletu zúčastnili a po celý den byli ve skvělé kondici a hlavně náladě.

Text a foto: Lada Cinegrová

Zájezd do Žatce a Podbořan

Reportáž

Ve dnech 18.-20.7.2025 pořádalo regionální sdružení Moravskoslezského kraje za pomoci regionu Vyškov zájezd do Žatce a Podbořan. Nástupní místa Nový Jičín, Olomouc, Vyškov a Brno. Byla jsem ráda, že se během velice krátké doby podařilo naplnit celý autobus až do posledního, tedy „průvodcovského“ místa vedle řidiče. Jelo nás 50 plus už tradičně „náš řidič“ Pavel. Všichni byli na místech odjezdu včas, takže jsme dodržovali časový harmonogram. Protože naším cílem byla prioritně návštěva piety za vypálení Českého Malína na Volyni v roce 1943, cestou jsme si pouštěli tématické rozhovory s pamětníky, písničku Vzpomínky nevyhasnou a další videa s volyňskou a malínskou tematikou. Samozřejmě jsme si také zazpívali. Ani jsme se nenadáli a byli jsme v Podbořanech, kde jsme si za průvodcování Ondry Štěpánka z Národního muzea v Praze prohlédli Muzeum Volyňských Čechů. Tady se k nám připojili i naši přátelé Volyňáci z jiných regionů, kteří kromě cesty autobusem celý program absolvovali s námi. Musím poděkovat Editě Šebesta Langpaulové, předsedkyni regionu Podbořany, která pro nás s několika svými členkami připravila v muzeu občerstvení, které po tak dlouhé cestě všem přišlo vhod.

V Žatci jsme se ubytovali ve třech penzionech a v 19 hodin nás čekalo další příjemné setkání, tentokrát na společné večeři s Olgou Nepivodovou a členy SČVP ze žateckého regionu. Po večeři jsme poseděli a popovídali si.

Hlavním bodem našeho zájezdového programu byla sobotní pieta k výročí vypálení Českého Malína na Volyni, dále položení věnců u busty Dr. Eduarda Beneše na Kruhovém náměstí a uctění památky Libuše Mrázkové u pamětní desky v Žatci Podměstí. Pak už jsme si všichni společně s návštěvníky piety pochutnali na obědě v Chrámu chmele. Po něm navštívili zájemci Synagogu, Žatecký pivovar a Muzeum pivovarnictví. Byl to zejména pro naše starší členy velice náročný den, ale všichni jsme z něj byli plní zážitků. S většinou jsme se shodli, že nejvíce na nás zapůsobil projev starosty Žatce pana Ing. Radima Laibla, který je sám z rodiny volyňských Čechů. Byl opravdu „o něčem“ a většinu z nás dojal k slzám. Pravdivý, výstižný, citlivý.

V neděli po snídani jsme se ještě zastavili na prohlídku státního zámku Stekník, který se tyčí nad chmelnicemi podél řeky Ohře. Zejména díky skvělým průvodcům se návštěva zámku všem velice líbila.

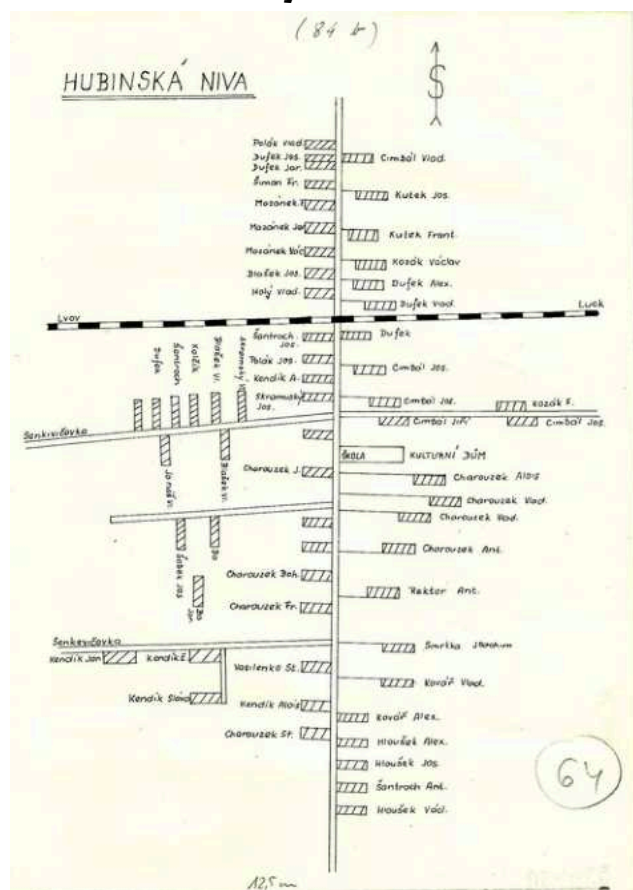
Celý zájezd byl krásným setkáním Volyňáků, jejich potomků a přátel. Pokud to bude možné, příští rok se podíváme s Volyňáky zase jinam. Tato setkání jsou potřebná, přátelská, veselá, emotivní a nezapomenutelná. Většina z nás se sejde opět 4.10.2025 v Suchdole nad Odrou. Zvu tímto i Vás ostatní, kteří jste s námi zájezd neabsolvovali. Ubytování zajistíme přímo v Suchdole nad Odrou. Těším se na Vás.

Text: Dagmar Dohnálková, foto: Stanislav Sabol, Stanislav Procházka, Dagmar Dohnálková

Niva Hubinská

Z historie českých obcí

Mapa Nivy Hubinské (Vladislav Hybler, Volynaci.cz)

Hubinská Niva je nesporně jednou z nejtypičtěších českých osad na Volyni. Vznikla emigrací sedmdesátých let minulého století, kdy na výzvu carské vlády a za souhlasu vlády rakousko-uherské přesídlilo mnoho Čechů z poměrně přelidněných zemědělských krajů Čech a Moravy do řídké zalidněných oblastí Ruska. Ruská vládajevila velký zájem o pracovitě a civilizačně vyspělé zemědělské dělnictvo, umožňovala přesídlencům levné zakoupení pozemků, promíjela jim po dobu 5 let placení daní a po stejnou dobu je osvobozovala od vojenské služby. V mnohých krajích uvítali pochopitelně tuto možnost získat vlastní půdu ve slovanském Rusku s nadšením.

Hubinskou Nivu kolonizovali zemědělci a řemeslníci z okresu Jičín a některých okresů sousedních. Bývalá volyňská gubernie jim vyhovovala tím, že ležela při rakousko-uherské hranici, neboť na delší cestu do nitra ruské země neměli dost prostředků. Byli také ujištěni, že na Volyni naleznou dostatek úrodné ornice.

Kolonisty Hubinské Nivy byli: Cimbal, Janus, Javůrek, bratři Šantrochové, Mazánek, Bareš, Blažek, Kozák, Škopán, Polák, Kůtek, Charouzek, Kovář, Šimon a Hloušek. Vyjeli na jaře r. 1870 a po železnici se dostali až do pohraniční stanice Brodu, která je vzdálena od Jičína asi 900 km. Na severovýchod od Brodu, v místě vzdáleném asi 40 km, zakoupili od velkostatkáře Konstantina Fabiánoviče Duksa z velkostatku Hubin

(újezdu volyňské gubernie) 230 desjatin lesní půdy. Platili za desjatinu (přibližně 1,09 ha) 13 rublů, což byla tehdy přibližně cena jedné dojně krávy.

Češi ihned poznali, že jde o půdu úrodnou, která však byla porostlá lesem a křovím. Uprostřed zakoupených pozemků byla nevelká, avšak rovná mýtina (niva) o ploše asi 5 ha, kde kolonisté založili předchůdkyni pozdější osady. Podle této mýtiny a názvu velkostatku Hubin byla obec pojmenována na Hubinskou Nivu. Na celé zakoupené ploše bylo jen několik málo desjatin orné půdy, a to ve východní a severovýchodní části (asi 100 desjatin). Ostatní plocha byl vysoký les a nízký křovitý porost, tzv. „křáky“.

Skupina nivských přesídlenců vyhledala po příjezdu do Brodu židovského povozníka, jehož vozy představovaly jediný druh dopravního prostředku na delší vzdálenost v tehdejším Rusku. Několik rodin naložilo děti a svršky na vůz tažený třemi koňmi a nastoupilo tak pouť do vzdáleného místa osídlení. Jízda jarními dešti rozmoklou cestou byla velmi obtížná. Normálně se tato trať dlouhá 40 km jela jeden den. Naši přesídlenci však byli na cestě plné tři dny, protože u přetíženého vozu se zlámala náprava a jeho majitel po dva dny sháněl náhradní povoz.

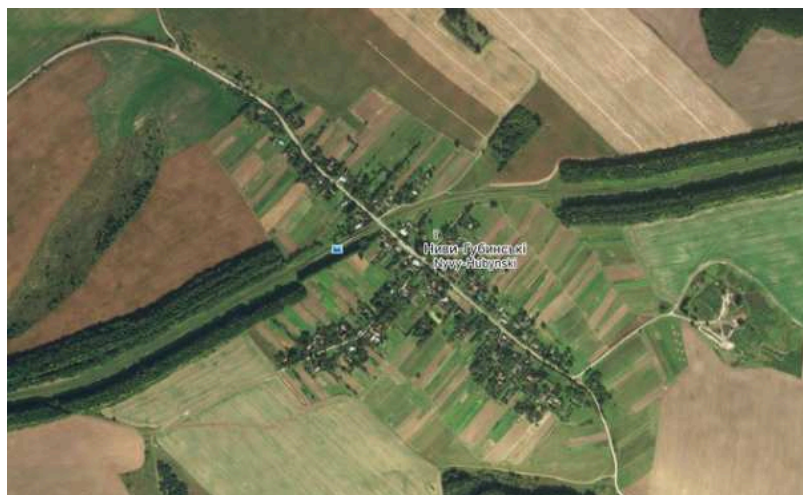
Kolonisté zatím trpělivě čekali v polích bez dostatečného jídla dětem i sobě a v nepříznivém počasí.

Po příjezdu na místo bylo první starostí samozřejmě ubytování. Nejbližší ukrajinská obec byla vzdálená plných 5 km, a proto nebylo jiné možnosti, než aby se pořídily nouzové zemljanky... V několika dnech pak postavili asi sedm zemljanek, ve kterých se prozatím společně všichni ubytovali. Zemljanky byly 5 m dlouhé, 3 m široké a 2 a půl m vysoké. Stěny a strop zemljanek obložili kulatými kládkami, na střechu nakladli listí a pak vše, co vyčnívalo nad úroveň, pokryli žlutou hlínou. Z jedné strany zemljanky (v průčelí) byly dveře a z druhé strany (tedy naproti dveřím) okno.

První kolonisté Hubinské Nivy neměli žádný živý inventář, toliko jediný osídlenec (Cimbal) si přivedl slepého koně, a proto také nebylo potřebí stavět chlévy a stáje. Po stavění zemljanek bylo nejnaléhavějším úkolem vyhloubení studny, pro niž bylo zvoleno vhodné místo uprostřed obce. Byla to práce namáhavá a nebezpečná, ježto voda byla až v hloubce 40 metrů. Kopalo se nejdříve asi 2 až 3 m v černé zemi, potom asi 6 až 8 m ve žluté hlíně a dále asi 30 m ve tvrdé bílé křídě. Asi 10 až 12 m studny se muselo roubit dřevěnými brusy (dubovým pažením), aby se předešlo sesouvání stěn.

Když takto zajistili nejzákladnější předpoklady života, nastoupili k vlastnímu boji s přírodou, která se tak snadno nevzdávala.

Letecký pohled na Nivu Hubinskou (Mapy.cz).

Úrodnou černozem zarostlou lesem a křovím, propletenou nesčetnými houževnatými kořeny museli vyorat, půdu vyčistit a osít, aby alespoň na kousku pozemku pro každou rodinu byla zajištěna výživa pro nejbližší období. Velké kmeny dubové, březové, habrové a jiné se zpravidla pálily, neboť nebylo ani dopravních prostředků, ani nářadí, aby se mohly zpeněžit. Jen tensí a rovné kmeny zpracovávali na plánované stavby. Pracovalo se od časného rána do temné noci. V roce 1872 došlo k měření a parcelaci zakoupených pozemků. Tehdy vymýtili naši osídlenci již asi polovinu zakoupené plochy, většinou ovšem porostlé lesem nízkým, případně řídkým a začalo se také se stavbami. Tehdy se stavělo pod jednou střechou, obytné stavení i budovy hospodářské. Stavělo se z klád o průměru 20 až 25 cm přitesaných ze dvou stran a kladených na sebe (na způsob srubu).

Stejně jako u zemljanky, tak i zde se osídlenci řídili místními vzory. Okolní ukrajinský lid byl poměrně zaostalý, a to jak hospodářsky, tak i kulturně. Přijímal nové osídlence s nedůvěrou, a protože se s nimi nemohl domluvit, nazýval je Austrýjáky nebo Turky. Energie, houževnatost a pracovitost našich krajanů byla současně obdivována, kritizována i vysmívána. Avšak již po roce se tyto poměry zlepšily a Ukrajinci jednali s našimi lidmi stále přátelštěji a posléze jim prací i radou vypomáhali. Nakonec sledovali s obdivem, že poměrně během krátké doby vyrostla v divokém lese, kde se potulovalo mnoho vlků, divokých vepřů i jiné zvěře, sice malá, ale vývojově slibná vesnice. Češi to docílili při poměrně malém počtu pracovních sil a hlavně s nedostatečným počtem řemeslníků a nářadí.

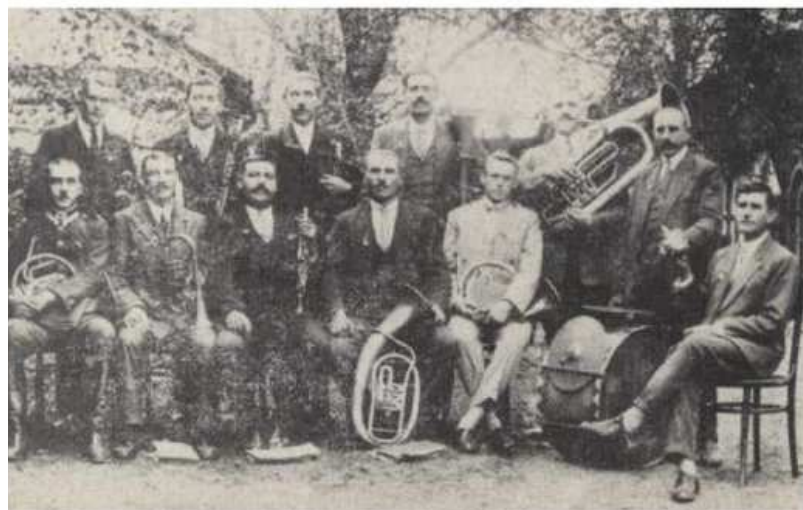
Obec měla jednoho kováře (Kozák), jedinou velkou ruční pilu (bratři Polákové) a několik tesařů (Holý, Mazánek a jiní).

Také na Volyni se stávalo, že se někteří osídlenci vzdali. V popisované obci to byl jeden z prvních osídlenců Janus, který se po zhlédnutí divočiny a očekávaných těžkostí vrátil do Čech. Naproti tomu přicházeli také z vlasti posily. Tak v letech 1872—1873 přijelo do Hubinské Nivy několik dalších rodin.

První chalupu postavil Jiří Cimbál. Měla jednu větší a jednu menší místnost a Jiří Cimbál v nich vyučoval děti plných šest let, neboť teprve roku 1876 mohlo dojít k vystavění zvláštní školní budovy. Byla ovšem dřevěná a krytá slaměnými došky jako všechny ostatní domy obce. Téhož roku přijel z Čech vyžádaný učitel Václav Peš, který v Hubinské Nivě vyučoval až do roku 1903, tedy plných 27 let. Na udržování školy se přidělilo škole šest hektarů obecních pozemků.

Za učitele Peše vyvinulo se také divadelnictví a obyvatelstvo s

Nivská dechovka kapelníka Josefa Sobka.

velkou oblibou navštěvovalo představení v prostorném sále Dufkova hostince. Obyvatelé Hubinské Nivy přispěli také k proslulé tradici českých muzikantů v cizině. Krajan Smrtka jako výtečný hudebník utvořil se svými třemi syny a dcerou učitele Peše kapelu a jezdil s ní po Rusku. Vrátil se poprvé až po dvou letech a podle jejich výpovědi dařilo se jim dobře a vydělali mnoho peněz. Hráli v hostincích, na veselkách a všude byli srdečně vítáni. Takových kapel bylo v českých obcích na Volyni hodně, zvláště v obcích větších.

Jedním z nejvyspělejších hudebníků a učitelů hudby byl Jan Janovský, jehož žáci a soubory účinkovali na Volyni a na Nivě Hubinské řadu let.

Po zestárlém učiteli Pešovi nastoupil roku 1903 Jan Hoc, který však již nebyl českého původu. Byl to Ukrajinec a vyučoval rusky. Češtině se vyučovalo jen dvě hodiny týdně. Kulturní práce (zvláště divadelnictví) v té době upadala, avšak tím podivuhodnější je ryzost mateřského jazyka krajanů z Hubinské Nivy. Nezapomínali nikdy na starou vlast, slovanství a rodový původ. Toto národní vědomí vštěpovali také svým dětem, které hovořily ukrajinsky, polsky a případně rusky stejně dobře jako česky. Slovanské cítění a vlastenectví bylo silné zvláště za rusko-japonské války, avšak z obce se nikdo na dalekou frontu nedostal, ačkoliv mnozí v ruské armádě sloužili.

Na počátku 20. století byla Hubinská Niva již hospodářsky dosti silnou osadou. Všichni osídlenci měli vlastní domy, nářadí i dobytek. Staré dřevěné (srubové) domy postupně mizely a na jejich místa přicházely budovy zděné, kryté zpravidla plechem (černým nebo pozinkovaným), případně taškami (křidlicí). Jen hospodářským budovám byly většinou ponechány střechy doškové. Studně se kopaly na každém dvoře a před obytnými domy vznikaly květinové zahrádky a za stavením zahrady zelinářské s ovocnými sady. Jeden z krajanů otevřel v obci obchod se smíšeným zbožím. Nivští vysazovali také chmelnice a především vyhubili vlky, kteří v prvních letech přepadávali na pastviskách dobytek.

Záhy nestačilo území Hubinské Nivy ukojit touhu jejího obyvatelstva po půdě, a tak docházelo k zakoupení nových pozemků. V roce 1903 bylo přikoupeno od velkostatku Uhrynov 27 desjatín orné půdy, roku 1905 od velkostatku Kolodež 81 desjatín lesa a orné půdy (trať záпуст), v roce 1910 od velkostatku Uhrynov dalších 18 desjatín orné půdy (Vertepa) a dále ještě od zemědělců sousedních obcí: Hubina, Žabce, Kolodeže a jiných celkem 30 desjatín, takže počáteční výměra obce 230 desjatín (251 ha) se do roku 1939 zvětšila na 445 desjatín (485 hektarů), tedy téměř dvojnásobek.

Vypuknutí světové války pocítili Nivští bezprostředně, neboť obec ležela jen 30 km od bývalé rakousko-uherské hranice. Ve dne i v noci slyšeli dělostřelbu, která pak slábla, když se ruská ofenzíva dala do chodu, avšak bylo ji ještě dlouho slyšet, když vál vítř

Dům Josefa Cymbála (Alexandr Dufek, Volynaci.cz).

Občanská škola v Nivě Hubinské.

směrem od pevnosti Přemyšlské. Všichni muži ve vojenském věku sloužili od počátku v ruské armádě, později většinou v České družině.

Po čase se opět hluk dělostřelby zesiloval. Bylo to v době ústupu ruské armády, který se zastavil asi 35 km východně od obce. Obyvatelstvo tehdy vesnici neopustilo, třebaž byla částečně zničena. Později v r. 1916 nepřítel opět ustoupil, avšak odvedl obyvatelstvo s sebou a usadil je v obcích Ivaničích a Dolínce, vzdálených od Nivy asi 50 km. Jen odvážní jednotlivci navštěvovali občas Nivu, která ležela blízko bojového pásma. V Nivě zůstali jen dva lidé, k nimž přibýlo několik vojáků, propuštěných z vojenské služby pro invaliditu. Za bojů rozebraly vojenské oddíly několik dřevěných budov na stavbu zákopů a několik budov bylo zničeno ohněm nebo dělostřeleckou palbou. Tak přišla Niva asi o jednu čtvrtinu domů, o všechny zbývající živý inventář (s sebou mohli Nivští vzít jen asi čtvrtinu zvířectva) a více než polovinu zemědělských strojů. To vše zjistili obyvatelé Nivy Hubinské, když se vrátili na jaře roku 1918. Zjistili také, že dva muži padli na frontě a několik bylo zraněno. V ruské armádě sloužili: Polák Josef, Polák Vladimír, Šimon František.

V československých legiích sloužili: Cimbál Josef, Blažek Vladimír, Dufek Alexandr, Dufek Jan, Jonáš Vladimír, Polák Antonín, Kůtek Josef.

V neklidných letech 1918-1920 procházely často Nivou vojenské útvary, ještě častěji útvary polovojenské. Obyvatelé museli být na stráž a včas odvést koně i dobytek do lesů. V té neklidné době se poprvé šířila touha po návratu do vlasti.

V roce 1924 byla již Niva opět zcela konsolidovanou obcí. Jen chmelnice nebyly obnoveny v dřívějším rozsahu, neboť cena chmele příliš poklesla.

Již v roce 1921 Nivští založili obecní knihovnu, k níž položilo základ 120 nových vázaných knih z Československa. Později byla knihovna doplněna dalšími knhami a dosáhla počtu 400 svazků.

V roce 1929 vystavěli si v Nivě novou zděnou školu a získali současně českého učitele. V této škole působili postupně učitelé: Pulpytel, Nosek a Vladimír Dufek. Školní budovu si krajané vystavěli zcela sami, neboť od polských státních úřadů nezískali žádné podpory. Přibližně v téže době založili odbočku České matice školské a od května 1926 odebírali kromě různých časopisů z vlasti menšinový týdeník Hlas Volyně, který navázal na kyjevského

Čechoslovana. Vysokoškolské vzdělání měl v té době jen jeden obyvatel Nivy, rovněž jeden měl úplné středoškolské vzdělání a dva absolventi měli odbornou školu. Z 240 obyvatel obce bylo ngramotných sedm osob.

Ožilo také divadelnictví a hudba. Žáci krajana Janovského vytvořili na Nivě samostatnou jedenáctičlennou kapelu, kterou řídil rolník Josef Sobek. Také zájem o myslivost vzrostl, neboť les Zápust hostil mnoho vysoké zvěře, lišek a zajíců a občas se v něm objevil i divoký vepř.

Po hospodářské stránce bylo velkým pokrokem postavení železnice. Je to trať Luck-Lvov, s jejíž stavbou bylo započato v r. 1922. Nivští dosud vzpomínají na výmluvnost tehdejšího kantora, který za dva kg másla dosáhl toho, že původní projekt vedoucí přes školní parcelu byl tak pozměněn, aby pozemek obešel. Lepší styk s tržišti podnítl obchodní podnikavost, a tak mnozí krajané se věnovali obchodu s dobytkem (hlavně vepřovým) ve velkém, který odvaželi nejen do průmyslových oblastí Polska, ale i do Československa.

Životní úroveň dostoupila opět předválečné výše, a tak se konaly svatby - jak bylo dříve zvykem - alespoň se sto i více hosty.

Z tradičního zvyklosloví se udrželo jen málo, ne více než v jiných českých vesnicích. Různým obyčejům a pověrám pěstovaným Ukrajinci se Češi smáli. Naproti tomu přejali však od nich některé společenské hry, jako „stínání kohouta“ (o posvícení), vybírání žehlí (horodky), jarní hru mládeže „koulení kolečka“ atd.

Sledujeme-li vývoj Hubinské Nivy jako typu kolonizačního venkovského sídla, zdá se, jako by v krátké době prožila vývoj, který normálně prožívají původní venkovská sídla celá staletí...

Z původního přírodního typu s neurčitým tvarem usedlosti i plužiny vytváří se v několika letech „normový“ typ. Nepravidelný půdorys vesnice mění se zásahem zeměměřičů v sídelní typ sídlištní s domy seřazenými volně vedle sebe a se záhumenicovou polohou polí. Les zůstal ve větším rozsahu jen v jižní části katastru a role představují moderně upravenou a značně scelenou plužinu s upravenými cestami i katastrálními hranicemi.

Měnila se i velikost obecního katastru, a tak připojené plánky dokazují pionýrství a hospodářskou zdatnost této typické české vsi na Volyni.

Neblahé události roku 1938 dolehly těžce na krajany v Hubinské Nivě, stejně jako na všechny Čechy a Slováky v zahraničí. Opět oživila myšlenka na návrat a osídlení v ohrožených krajích republiky.

Při částečné mobilizaci byli do polské armády povoláni: Dufek Josef, Kovář Josef, Charouzek Jaroslav (padl).

Po porážce Polska r. 1939 obsadili Volyň Rusové a tím byla i Niva Hubinská ještě na čas uchráněna od německé okupace. Do Rudé armády byl povolán nivský rodák Václav Blažek.

Po napadení Sovětského svazu Německem prošly Nivou četné německé vojenské jednotky a po nich přišla německá administrativa, která postupně krajanům zabavovala zásoby, koně, dobytek, povozy i nářadí. Hospodářský úpadek Nivy se nepřetržitě stupňoval až do porážky Němců. Stavby v obci sice za druhé světové války přímým válečným zásahem neutrpěly, avšak počet živého inventáře se snížil více než o polovinu.

Již za války se několik mužů zapojilo do boje proti okupantům v řadách Polské i Sovětské armády. K hromadnému dobrovolnému vstupu do vojska dochází po příchodu Rudé armády, a to do čs. brigády generála Ludvíka Svobody. Byli to: Polák Vladimír, Kovář Václav, Holý Vladimír, Mazánek Václav, Blažek Josef, Polák Josef - padl, Šantroch Josef - raněný, Šantroch Antonín, Polák Antonín - raněný, Kendík Vladimír, Skramuský Vladimír, Skramuský Josef, Škopán Josef, Bareš Josef, Šantroch František, Blažek Vladimír, Sobek Vladimír, Sobek Josef, Bareš Jaroslav, Bareš Josef, Bareš Josef, Charouzek Vladimír, Charouzek Josef, Charouzek Vladimír, Cimbál Vladimír, Cimbál Rostislav- zabit bleskem u radiostanice, Kůtek Josef - raněný, Kůtek Václav - padl, Dufek Alexandr - padl, Dufek Vladimír, Cimbál Václav, Kůtek Antonín, Kůtek Vladimír, Kůtek Jaroslav, Kozák Alexandr, Dufek Vladimír, Kozák Václav, Dufek Josef, Cimbál Josef, Charouzek Alois - padl, Dufek Alexandr, Dufek Vladimír, Kovalčuk, Charouzek Vladimír, Charouzek Josef, Charouzek Stanislav, Rektor Václav, Polák Vladimír, Kovář Alexandr, Kendík Emil, Kendík Sláva, Vlček Alexandr, Levčuk Maxim, Bareš Václav.

Po krátkém výcviku v prvním čs. armádním sboru, ve který se zapojením volyňských Čechů (tvořících 70 % mužstva) brigáda přetvořila, nastoupily jednotky do boje, a to nejdříve u Krosna západně od Přemyslu. Ve stálém styku s úporně bránícím se nepřítelem byli až do konce války 8. května 1945.

Ještě za bojů o Slovensko se dozvěděli o slibu, že spolu s rodinami a ostatními volyňskými Čechy budou přesídleni do vlasti. Došlo k tomu až na jaře 1947.

Hubinská Niva se stěhovala v dubnu a krajané s radostným dojetím nakládali na Senkevičovce do železničních vagónů část svých zemědělských strojů, dále pak asi 40 koní, 60 krav a 50 vepřů. Cesta jim trvala 12 dní.

Krajanům z Hubinské Nivy se nepodařilo usídlit pohromadě. Největší skupina osídlila na jižní Moravě a ostatní jsou rozptýleni na Podbořansku, Litoměřicku, Žatecku, Horšovskotýnsku, Plzeňsku i na severní Moravě.

Tak se skončila téměř osmdesátiletá historie jedné z menších českých osad na Volyni, jejíž občany čekal nyní odpovědný a čestný úkol - budování nového domova ve staré vlasti.

Jedním z nejúspěšnějších rodáků Hubinské Nivy je profesor Vladimír Dufek. Narodil se 13. 11. 1919 v rolnické rodině Alexandra Dufka a po absolvování gymnázia s maturitou v Lucku r. 1939 byl učitelem ve své rodné obci. Po osvobození Volyně Rudou armádou v roce 1944 se přihlásil spolu s ostatními krajany do 1. čs. brigády a byl zařazen k sanitní službě. S touto jednotkou prošel všemi boji a u zdravotnictví zůstal i po válce. Roku 1948 promoval na doktora lékařství a kandidátskou disertační práci obhájil r. 1957. Diplom kandidáta lékařských věd obdržel roku 1958 a v tom samém roce byl jmenován docentem na fakultě.

V roce 1958 byl ustanoven náčelníkem (primářem) I. interního oddělení Ústřední vojenské nemocnice v Praze. V roce 1975 byl jmenován profesorem interního lékařství Karlovy univerzity.

V roce 1982 byl zvolen do vysoké celostátní zdravotnické funkce - předsedy České kardiologické společnosti, od roku 1983 byl rovněž členem ústředního federálního výboru Svazu protifašistických bojovníků. Schůze, přednášky, konference... prof. Dufek věnoval zasloužený odpočinek práci na záchranu života a zdraví spoluobčanů a za to mu patří náš upřímný dík.

Text: J. Foitík, J. Kozák, K. Pulpytek, V. Petříček, V. Hybler, Album vzpomínek na Volyň, Uničov 2011.

Připravili: N. Chejnovská, M. Srbecký.

Hřbitov v Nivě v roce 2009 (Karasová Alena, Volynaci.cz).

Profesor plukovník V. Dufek na lékařské konferenci ve Zlíně.

Lidový dům (autor: alladinlibra alladinlibra, Google.com).

Kostel sv. Dmytrie (autor: alladinlibra alladinlibra, Google.com).

Pomník (autor: alladinlibra alladinlibra, Google.com).

Seznam rodáků a potomků z Nivy Hubinské

Barešová Anna 1868, Cvrčovice, okres Brno-venkov

Bareš Josef 1915, Rosalie 1918, Evžen 1921, Arkadij 1931, Vlasta 1939, Miloslav 1941, Václav 1944, Holeděč, okres Louny

Bareš Emílie 1878, Teofanie 1890, Jaroslav 1891, Vladimír 1905, Emílie 1907, Jaroslav 1916, Anna 1920, Marie 1920, František 1921, Josef 1922, Václav 1927, Václav 1934, Milada 1936, Emílie 1944, Vlasta 1945, Kupařovice, okres Brno-venkov

Blažek Vladimír 1898, Jaroslav 1929, Emílie 1902, Milada 1926, Vlasta 1933, Cvrčovice, okres Brno-venkov

Blažek Josef 1896, Libuše 1922, Růžena 1946, Alžběta 1947, Doubrava, okres Plzeň-sever

Blažek Václav 1912, Marie 1920, Libuše 1942, Jiřina 1943, Kupařovice, okres Brno-venkov

Blažek Jaroslav 1908, Marie 1912, Ludmila 1935, Emílie 1938, Pohořelice, okres Brno-venkov

Bubeníková Antonie 1870, Chotěšov, okres Rakovník

Běhavý Josef 1936, Naděje 1913, Věra 1932, Loděnice, okres Brno-venkov

Cimbál Vlastimír 1900, Anna 1904, Vlasta 1932, Suchdol nad Odrou, okres Nový Jičín

Cymbál Josef 1901, Josef (?), Emilie 1925, Václav 1927, Marie 1910, Vladimír 1931, Edvard 1933, Miroslav 1935, Loděnice, okres Brno-venkov

Domanská Věra 1910, Kadaňská Jeseň, okres Karlovy Vary

Dufek Vladimír 1898, Josef 1905, Alexandr 1912, Vladimír 1927, Evžen 1939, Emilie 1904, Marie 1905, Milada 1930, Loděnice, okres Brno-venkov

Dufek Vladimír 1919, Praha VII., okres Praha, hlavní město
Dufková Růžena 1895, Emilie 1923, Pohořelice, okres Brno-venkov

Hloušek Josef 1901, Vladimír 1903, Alexandr 1912, František 1929, Jiří 1932, Arnadij 1938, Miloslav 1943, Anna 1905, Emilie 1945, Helena 1937, Marie 1912, Terezie 1944, Žofie 1916, Květnová (Permesgrün), okres Karlovy Vary

Hloušková Anna 1875, Antonína 1916, Emilie 1930, Věvrov, okres Domažlice

Holý Vladimír 1899, Anna 1908, Marie 1888, Jaroslav 1937, Pohořelice, okres Brno-venkov

Holá Anna 1880, Loděnice, okres Brno-venkov

Charouzek Antonín 1922, František 1921, Anna 1887, Lydie 1923, Marie 1946, Valentina 1923, Šluknov, okres Děčín

Charouzek Josef 1931, Stanislav 1913, Václav 1937, Alžběta 1865, Emilie 1909, Marie 1939, Stanislava 1930, Pohořelice, okres Brno-venkov

Charouzek Vladimír 1923, Cecilie 1928, Cvrčovice, okres Brno-venkov

Charouzek Vladimír 1905, Václav 1932, Anna 1909, Hromnice, okres Plzeň-sever

Charouzek Vladimír 1930, Václav 1937, Emilie 1907, Anna 1931, Mikulov, okres Břeclav

Charouzek Vladimír 1898, Antonie 1900, Marie 1927, Milada 1931, Bezděkov, okres Tachov

Charouzek Vladimír 1901, Rozálie 1904, Chotěšov, okres Rakovník

Jakub Václav 1920, Marie 1943, Rozálie 1921, Chrančovice, okres Plzeň-sever

Jonáš Vladislav 1890, Emílie 1894, Nezabylice, okres Chomutov

Kapeš Vladimír 1906, Antonína 1914, Libuše 1933, Božena 1942, Němčičky, okres Brno-venkov

Kendík Emil 1902, Václav 1906, Anna 1910, Anna 1911, Miloslav 1932, Václav 1930, Květuše 1936, Hromnice, okres Plzeň-sever

Klapstová Emilie 1901, Císařský, okres Děčín

Klementovičová Evženie 1929, Chotěšov, okres Rakovník

Kotoučová Anna 1881, Kupařovice, okres Brno-venkov

Kovalčuk Anna 1899, Teodor 1902, Cvrčovice, okres Brno-venkov

Kovář Alexandr 1899, Vladimír 1906, Anna 1899, Anna 1911, Milada 1930, Jaroslav 1922, Vladimír 1924, Nadězda 1930, Anna 1912, Václav 1936, Drahouš, okres Rakovník

Kovář Vlastislav 1942, Anna 1911, Žatec, okres Louny

Kozák Alois 1870, Rosalie 1872, Pavlína 1899, Anna 1893, Eliška 1926, Václav 1924, Oráčov, okres Rakovník

Kozák Anna 1894, Emilie 1862, Marie 1894, Antonín 1927, František 1894, Jaroslav 1925, Josef 1922, Vladimír 1922, Pavlína 1903, Němčičky, okres Brno-venkov

Lamačová Antonína 1919, Loděnice, okres Brno-venkov

Levčuk Matěj 1923, Senice, okres Břeclav

Lichoved Antonín 1898, Němčičky, okres Brno-venkov

Mazánek Václav 1913, Antonín 1928, Rostislav 1940, Emílie 1908, Anna 1914, Němčičky/Loděnice, okres Brno-venkov

Nosek Josef 1918, Trnové Pole, okres Znojmo

Nosková Antonie 1905, Libuše 1937, Hranice (Rossbach), okres Cheb

Polák Josef 1882, Vladimír 1886, Josef 1887, Antonín 1924, Vladimír 1913, Miroslav 1941, Rostislav 1944, Marie 1869, Antonie 1896, Marie 1888, Anna 1892, Emilie 1923, Marie 1921, Anna 1927, Vlasta 1940, Ludmila (?), Loděnice/Odrovice, okres Brno-venkov

Nováček Josef 1922, Němčičky, okres Brno-venkov

Rektor Václav 1923, Anna 1927, Božena 1945, Bedlno, okres Rakovník

Skramský Vladimír 1910, Emilie 1918, Jaroslav 1920, Václav 1940, Loděnice, Brno-venkov

Stelmaščuk Vasil 1897, Barbora 1897, Jaroslav 1920, Emilie 1931, Marie 1924, Josef 1923, Marie 1941, Malešovice, okres Brno-venkov

Stramský Josef 1912, Teofanie 1882, Malešovice, okres Brno-venkov

Šantroch František 1892, Josef 1905, Viktor 1945, Anna 1924, Emilie 1931, Rozalie 1903, Františka 1872, Hranice (Rossbach)/Věvrov, okres Domažlice

Šiman František 1879, Emilie 1921, Loděnice, okres Brno-venkov

Šimon Vladimír 1910, Anna 1903, Němčičky, okres Brno-venkov

Škopan Josef 1905, Josef 1930, Anna 1908, Doubravka 1932, Hromnice, okres Plzeň-sever

Škopan František 1942, Emil 1945, Anna 1916, Marie 1936, Hranice (Rossbach), okres Cheb

Šobek Josef 1892, Josef 1939, Josef 1925, Vladimír 1921, Anna 1897, Slavěna 1923, Loděnice, okres Brno-venkov

Tračovská Eugenie 1930, Květnová (Permesgrün), okres Karlovy Vary

Tvrďý Ignác 1862, Němčičky, okres Brno-venkov

Vasilenko Ilarion 1892, Júlíe 1901, Jaroslav 1921, Lída 1924, Mikulášovice, okres Děčín

Vlk Alexandr 1923, Marie 1925, Šumice, okres Brno-venkov

Výzva

Máte-li fotografie, dokumenty, kroniky a jiné předměty vztahující se k Nivě Hubinské, prosím, ozvěte se nám.

E-mailové adresy jsou srbecky@me.com, sircovic@gmail.com, cesky.volynak@seznam.cz, volynacimk@seznam.cz, poštovní adresa je SČVP, z.s., Sokolská 486/33, 120 00 Praha 2, telefon +420 777 798 820.

Alexandr Muratov, fyziolog a badatel s českými kořeny oslaví 98. výročí narození

Medailonek

Alexandra Muratova letos čeká úctyhodné jubileum – 98 let od narození. Vážíme si toho, že je členem regionu SČVP Praha Vyšehrad a za všechny mu do další životní etapy přeji vše dobré. S ním a jeho manželkou Dinou jsem měl možnost vidět se a hovořit s nimi při setkáních pražského regionu nebo na konferencích SČVP v dejvickém Domě armády. Vyzařovala z nich životní moudrost, laskavost a láska. Po skončení své úspěšné lékařské praxe se věnovali badatelské činnosti a formou přednášek, článků, knih a rodinných kronik podali věrohodné svědectví o historických událostech za posledních zhruba 150 let. Zde je na místě poznamenat, že na překladech a jazykových korekturách s nimi spolupracovala také nám dobře známá volyňská rodačka z Kupičova Miloslava Žáková.

V medailonku jubilanta Alexandra nelze vynechat jeho manželku Dinu. Plnohodnotný život „na stejné vlně“ této nerozlučné dvojice, kterou spojovala láska – k sobě navzájem, lékařským profesím, českým kořenům, historickému bádání a publikační činnosti – hovoří za vše. Jejich rodové a vlastní životopisy jsou analýzou životních událostí a pocitů v historických souvislostech dění napříč politickými režimy od poloviny 19. století až po současnost. S cílem vše popisovat věrohodně a nikoliv „od zeleného stolu“ (na rozdíl od často prezentované „pravdy“ politické, vytržené z kontextu). Jsou typickým příkladem popisu historie „odspodu“. V propojení s rodinnou kronikou, obsahující zatím nezveřejnitelné pasáže, jsou a v budoucnu plně jistě budou hodnotným pramenem pro historiky. Alexandr a Dina jsou názorným příkladem významných osobností, které stojí tak trochu stranou pozornosti okolí – namísto sebe-zviditelňování za ně hovoří práce. Přes dramatické životní události zůstali oba v hluboké pokoře sami sebou.

Anna a František Bémovi (am).

Alexandr a Dina

Fyziolog Alexadr Alexandrovič Muratov se narodil 14. 10. 1927 v Kyjevě a oftalmoložka Dina Ivanovna Muratova, roz. Kulik, 2. 2. 1933 v ukrajinském Záporoží (zemřela v necelých 91 letech v Praze 18. 1. 2024). Poznali se při studiu na kyjevském lékařském institutu počátkem 50. let a zanedlouho měli v Kyjevě skromnou svatbu – peněz bylo málo. Po absolvování vysokoškolského studia se z nich stali renomovaní lékaři – v Kyjevě ordinovali, vyučovali a věnovali se vědecké kariéře. Jako důchodci v roce 2000 dospěli k rozhodnutí přestěhovat se do Prahy za mladším synem Alexejem, starší syn Vladimír se rozhodl pro život v Kanadě.

V Praze Alexandr a Dina začali společně studovat své rodokmeny a v roce 2009 publikovali první historický článek o Alexandrovu strýci Václavu Kašparovi, který byl členem České družiny a padl v bitvě u Zborova.

Babička Anna - ve druhé řadě první zleva (am).

Muratovi po svatbě - 1956 (am).

A. Muratov v armádě (am).

Dina Muratova a K. Schwarzenberg - 2011 (am).

Muratovi při prezentaci knih - 2012 (am).

České kořeny Alexandra a Diny – prarodiče a rodiče

Dědové Alexandra a Diny byli za Rakouska-Uherska slévárenskými dělníky v plzeňské Škodovce a po emigraci do tehdejšího Ruska pracovali v nově postavené kyjevské strojírně „Grether a Křivánek“ – společník Křivánek byl rodákem z Hořovic. Alexandrův dědeček, pocházející také z Hořovicka, se jmenoval František Bém, babička se jmenovala Anna, roz. Kašparová. Pouze s ní mohl Alexandr hovořit česky, protože s rodiči musel s ohledem na rizika sovětského režimu komunikovat pouze rusky (babička mu říkala: „když budeš mluvit se mnou, říkej kohoutek, když s rodiči, tak říkej pětušok“). Alexandrův otec, ukrajinský agronom z Donbasu, se jmenoval Alexandr Stěpanovič Muratov (*1889/+1961), maminka Marija Francevna, roz. Bémová (*1901/+1971) byla Češka narozená v Kyjevě. Maminka absolvovala Vyšší základní školu a začátkem 20. let pracovala jako překladatelka v kyjevské Čs. obchodní misi a pak dva roky v moskevské Čs. centrální obchodní misi. Otec pracoval na šachtě Bunge, v roce 1919 byl přijat na kyjevský Polytechnický institut, ale poté byl mobilizován do „Bílé“ armády, následně zajat „Rudými“ a na přímluvu komisaře dolu Bunge unikl popravě. Pak pracoval jako agronom na Ukrajině a Kazachstánu.

Otec Diny byl ukrajinský stavební inženýr, který pracoval na Dněpru, maminka byla Češka, která v Kyjevě navštěvovala českou školu, založenou pány Jindříškem a Vondrákem, a pak pracovala v obchodě a cukrárenském závodě (zde podle vzpomínek Diny „polévala cukroví čokoládou“).

Výše zmíněná fakta byla od 30. let problémem v období Stalinova teroru. S určitými obtížemi se sice dařilo unikat pozornosti NKVD, ale rodina žila neustále ve strachu z odhalení a mluvilo se v ní pouze rusky. Česky mohl Alexandr hovořit jen s babičkou Annou – „tajně“.

Sovětská životní anabáze Alexandra Muratova

Smíšená ukrajinsko-česká rodina Alexandra Muratova ve městě Vinnyca v roce 1933 přežila hladomor. Potraviny byly na příděl, na ulicích ležely mrtvoly lidí a nedaleko bydliště bylo vězení („Donucovací pracovna“), ze kterého Alexandr viděl vyvážet mrtvoly přikryté rohožemi.

Když Německo napadlo SSSR, nikdo nechtěl věřit, že začala válka – slovy Alexandra Muratova si říkali: „vždyť Ribbentrop, Molotov a Stalin byli přátelé, setkávali se a pili šampaňské.“ Začala mobilizace, bombardování a chaos. Krátce se sice do obchodní sítě dostaly nedostatkové potraviny, určené pro export do Německa, ale pak jich byl nedostatek. Alexandr s maminkou uprchli do nedaleké vesnice, ale otec zůstal – připravoval závod pro evakuaci do Tambova, kde pak rodina žila rok, a poté zažila další evakuaci, když se blížila fronta. Otec narukoval do Rudé armády a Alexandr byl v 15 letech jmenován do vedoucí funkce místního sovchozu – mj. zde neustále upřesňoval seznam odcházejících a nových pracovníků v rámci válečné „rotace“. Koncem roku 1943 se rodina přestěhovala do Kazachstánu a otec po druhém frontovém zranění pak byl coby nezpůsobilý vojenské služby převeden do civilu a pracoval jako inspektor v cukrovaru.

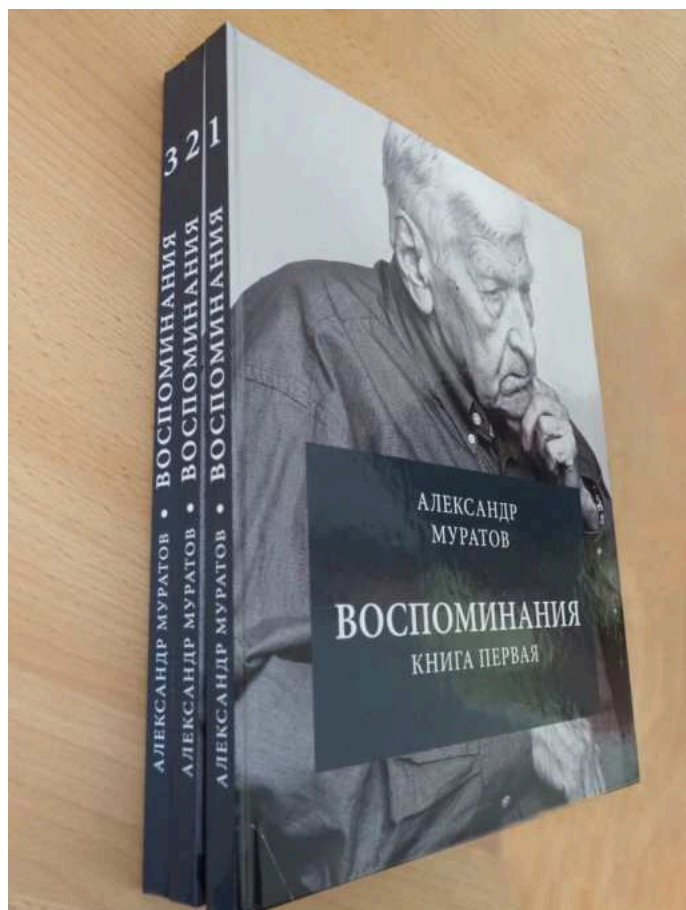
Po absolvování osmé třídy základní školy v Kazachstánu byl Alexandr v roce 1944 povolán do armády a byl zařazen pro práci v lese. Do války se nedostal, protože zanedlouho skončila. Přesto v armádě musel sloužit sedm let – první tři roky v leninogorském zajateckém táboře. Zde dostal v roce 1946 např. za úkol převézt německé zajatce do Oděsy – putoval s nimi v poválečném chaosu po nádražích, přeplněných dalšími zajatci a demobilizovanými sovětskými vojáky. Byl také dispečerem dopravního oddělení, ve kterém byly také ukořistěné automobily výrobních značek Opel s německým řidičem a Nissan a Toyota s řidiči japonskými. Vzhledem k neznalosti společného jazyka všichni vzájemně komunikovali posuňky.

Muratovi v ČT - 2017 (am).

Konference DA - 17. 11. 2017 (mk).

Rodinná kronika - díl první (mk).

Vlevo: Muratovi - 2022 (am).

Vpravo: Otec a syn Alexej doma - 15. 6. 2025 (mk).

Poté Alexandra poslali do školy NKVD v Alma-Atě. Po půl roce ho z ní však vyloučili, protože „kontrolou dokumentů bylo zjištěno, že otec byl bělogvardějec a matka je Češkou, která pracovala v zahraniční firmě“. Nebyl tedy hoden sloužit NKVD. Poslední 4 roky vojenské služby Alexandr sloužil u elitní Tarmanské divizi v Moskvě, do které byli vybíráni vysocí pohlední muži a odívání pak do luxusních uniforem. Alexandr na počest výročí VŘSR 7. listopadu 1947 se svojí jednotkou pochodoval na Rudém náměstí a viděl na tribuně celé sovětské vedení. Všiml si, že v reálu Stalin nevypadal tak dobře, jako na plakátech. Účastnil se pak dalších šesti přehlídek a jeho fotografie se dostala na stránky týdeníku a novin. K bonusům patřily návštěvy divadel, muzeí, galerií, planetária a také přístup k potravinám za dostupné ceny bez potravinových lístků. Onemocněl a byl hospitalizován v nemocnici, kde měl čas číst klasiky – tehdy se zrodila jeho touha studovat.

Lékařská studia a lékařská, pedagogická a vědecká kariéra v Kyjevě

Po absolvování vysokoškolských studií v první polovině 50. let až do odchodu do České republiky se Alexandr Muratov s manželkou Dinou věnovali lékařské praxi a pedagogické a vědecké činnosti. Rodina Muratových nelpí na uvádění titulů, získaných v Kyjevě, ani nežádala o jejich nostrifikaci v České republice. To svědčí o jejich skromnosti. Ale pro úplnost – např. u Alexandra Muratova jsou rovnocenné českému standardu: „Doc. MUDr. Alexandr Muratov, CSc.“.

Gorbačovova „perestrojka“, prozření a emigrace

„Perestrojka“ (1985-1991) vyvrcholila narušením ekonomiky, nepravidelnými výplatami mezd a důchodů a ztrátami zaměstnání. Lidé byli nuceni postarat se o sebe „jak se dalo“ – např. pěstováním brambor. Naturálním platidlem se v období tzv. suchého zákona se stala ilegálně pálená „samohonka“. Lidé se dozvídali pravdu o sovětských mýtech, přicházeli o iluze a propadali beznaději. Uvedené skutečnosti přispěly k rozhodnutí Alexandra a Diny zahájit novou životní etapu – odejít do zahraničí a ponořit se do studia rodinné a obecné historie. Manželé Muratovi odešli do Prahy a stali se z nich badatelé. Jejich synové se také úspěšně v zahraničí usadili – starší Vladimír je v USA nositelem 30 patentů na vynálezy a mladší je programátorem České televize.

Publikační činnost Alexandra a Diny Muratových

Během let 2009 až 2024 manželé Muratovi v České republice, Rusku, na Ukrajině a v USA publikovali 123 článků. Jsou autory 3 knih.

Jelikož v Rusku přetrvávají mýty např. o Jaroslavu Haškovi nebo čs. legiích (úloha TGM, zpochybňování neutrality při sibiřské anabázi), publikovali ve spolupráci s časopisem „Ruské slovo“ ruské diaspory pražského Domu národnostních menšin a ČSOL studie, které se dostaly do Ruska a mohly by být užitečné, pokud tam bude nastolen demokratický režim.

Alexandr byl pozván také do České televize a Českého rozhlasu a vystupoval při různých přednáškách.

Výstupy badatelské činnosti manželů Muratových splňují vysoké parametry, díky kterým je lze považovat za historiky.

Rodinná kronika Muratových – tři životní etapy

Alexandr a Dina zpracovali unikátní rodinnou kroniku, která je členěna do jejich třech životních etap – každého z nich do svatby a společné po svatbě (do roku 2000 na Ukrajině a od roku 2000 v Praze). Obsahuje fotografie a pasáže, určené pouze pro rodinný kruh, které si rodina Muratových nepřeje zveřejnit, a je věrohodným souhrnem životních událostí a pocitů třech generací v souvislosti s historickými fakty od poloviny 19. století až po současnost. Pokud by se rodina rozhodla k uložení z miněné kroniky v Národním archivu, který zaručuje ochranu osobních dat a publikačních lhůt, byla by důležitým pramenem pro historiky.

Autor: Miloslav Košťál

Prameny:

1. „Profesor Alexandr Muratov (*1927)“, Post Bellum, Paměť národa-Příběhy 20. století, říjen 2021.
2. „Manželé Muratovovi: Český původ před námi rodiče tajili“, ČR – Prague International, 8. 11. 2019.
3. A.Muratov, D.Muratova: „Osudy Čechů v Rusku, 19.-20.století“, SCRIPTORIUM Dolní Břežany 2017.
4. Osobní setkání s Alexandrem Muratovem v Praze 15. 6. 2025.
5. Korespondence a rozhovory s Alexejem Muratovem – červenec 2025.
6. Wikipedie.

Foto:

8x archiv rodiny Muratových (ozn. „am“), 3x Miloslav Košťál (ozn. „mk“).

Příspěvky na tisk červen - červenec 2025

Region Litoměřice: Anna Edrová 200 Kč, Jaroslava Chudobová 500 Kč, Ing. Jiří Bohatec 200 Kč, Josef Flandera 200 Kč.

Region Praha

Emilie Vacková 500 Kč.

Regin Žatec

Slávka Podolníková 300 Kč, Vlasta Staňková 200 Kč, Dagmar Maršíková 300 Kč.

Region Karlovy Vary

Regina Rambousková 500 Kč.

Region Moravskoslezský

Václav Knob 500 Kč.

Na činnost HDK:

Jaro Bura, Miroslav Srbecký 12 000 Kč.

Wolhynier Umsiedlermuseum
Pozvánka

**33. muzejní festival
od 29. srpna do 31. srpna 2025**

Wolhynier Umsiedlermuseum | ulice Kiether Str. 2 | 18292 Linstow | Tel.: 038457 / 5 19 63
wolhynien.linstow@gmx.de | umsiedlermuseum-wolhynien.de

Region OLOMOUC

V září oslavuje 90 let pan **Václav Albrecht** z Moldavy, nyní Hněvotín.

V říjnu oslaví 86 let pan **Ing. Emanuel Masopust** z Hrušvice, nyní Olomouc.

Oběma oslavencům přejeme pevné zdraví a životní pohodu do dalších let.

Region PRAHA VYŠEHRAD

V září 2025 oslaví krásných 94 let paní **Miroslava Kuběnková**, roz.

Svobodová-Jarolímková z Lucka - Teremna, zubní laborantka, nyní z Prahy; 81 let oslaví **Miloslav Šťastný** z Rovna, soukromník, nyní Příbram.

V říjnu oslaví 82. narozeniny **Ing. Vlasta Chromá** ze Zdobunova/Hulče. Stavební inženýrka, nyní žije v Benešově.

Všem našim oslavencům přejeme do dalších let pevné zdraví, hodně štěstí a životní pohody.

Region MORAVSKOSLEZSKÝ

V srpnu slaví pan **Ing. Jaroslav Holý**, nar. Niva Hlubinská, bytem Nový Jičín – 88 let.

V září slaví paní **Marie Dužíková** roz. Kuřová, nar. Krnov, bytem Nová Ves, Frýdlant nad Ostravicí – 75 let; paní **Vlasta Fáborská**, nar. Račín Nový, bytem Opava – 80 let; paní **Zdeňka Šreková** roz. Vaněčková, nar.

Omelany, bytem Fulnek – 84 let; pan **Vladimír Borovský**, nar. Volkov, bytem Kostelec Fulnek 85 let; pan **Jiří Kabát**, nar. Martinovka, bytem Bílovec – 93 let; paní **Emilie Najmonová** - Javůrková, nar. Hubín český, bytem Suchdol nad Odrou - 94 let.

Všem jubilantům přejeme dny plné zdraví, vitality, pohody, radosti, optimismu, spokojenosti a také štěstí.

Region BRNO
V srpnu oslavuje 91 let **Alžběta Bezděková** roz. Janečková z Teremna, nyní Brno. Jubilantce přejeme pevné zdraví a životní pohodu do dalších let.

Region ŽATEC

V srpnu oslaví 85 let **Nila Hordějčuková** z Novokrajeje, nyní Chlumec, 95 let **Marie Potužáková** roz. Klicperová z Volkova, nyní Louny, 75 let **Květoslava Šírová** roz. Pešatová z Omelanštiny, nyní Tuchořice, 81 let **Bohumil Šulitka** z Michalovky, nyní Klášterec nad Ohří, 75 let **Alena Trojovská** roz. Filípková z Novin Českých, nyní Žatec.

Region ŽATEC

V srpnu oslaví 85 let **Nila Hordějčuková** z Novokrajeje, nyní Chlumec, 95 let **Marie Potužáková** roz. Klicperová z Volkova, nyní Louny,

75 let **Květoslava Šírová** roz. Pešatová z Omelanštiny, nyní Tuchořice, 81 let **Bohumil Šulitka** z Michalovky, nyní Klášterec nad Ohří,

75 let **Alena Trojovská** roz. Filípková z Novin Českých, nyní Žatec.

V září oslaví 70 let **Irena Grunclová** roz. Šlisíková z Kvasilova, nyní Žatec, 81 let **Jaroslava Hrníčková** z Českého Volkova, nyní Holedeček, 88 let **Jaroslava Kahounová** roz. Horáčková z Huště, nyní Vilice, 85 let

Naděžda Mižigárová z Volkova, nyní Rakovník, 92 let **Alexandr Olmer** z Ivanovky, nyní Třemošná, 91 let **Vlasta Ransdorfová** ze Zálesí, nyní Kolečovice, 70 let **Venuše Svobodová** roz. Tomášová ze Sofievky, nyní Louny.

Do dalších let přejeme všem našim oslavencům hodně zdraví a štěstí!

Vlasta Ransdorfová ze Zálesí, nyní Kolečovice, 70 let **Venuše Svobodová** roz. Tomášová ze Sofievky, nyní Louny.

Do dalších let přejeme všem našim oslavencům hodně zdraví a štěstí!

Region HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

V srpnu oslaví 81 let **Klaudie Hrušková** z Kuňova, nyní Beroun, 70 let **Viktor Vigner** z Benešova, nyní Tábor.

V září oslaví 101 let **Ing. Miloslav Masopust** ze Straklova Č., nyní Praha, 96 let **Věra Holubeva** z Umáně, nyní Praha, 93 let **Emilie Doleželová** z Bojarky, nyní Praha, 86 let **Emilie Vacková** z Podhájců, nyní Praha, 85 let **Ing. Václav Vohralík** z Lipin, nyní Mutějovice, 83 let **Ing. Viktor Ballada** z Ládvky, nyní Praha, 75 let **Jiřina Skalická** ze Žatce, nyní Praha, 75 let **Ing. Jan Válek** z Praha, nyní Praha. Jubilantům přejeme do dalších let pevné zdraví a životní pohodu.

Region MOHELNICE

V srpnu se dožívá 90 roků **Minářová Emilie**, roz. Dobrá z Malých Omelan; a 90 roků **Klusáková Ludmila** z Chomouta.

V září oslaví 84 let **Macháčková Zdenka** z Kurdybáně Žornovské.

Všem našim jubilantům přejeme hodně zdraví a štěstí do dalších let.

Region LITOMĚŘICE

v srpnu oslaví 50 let **PhDr. Dagmar Martinková** z Novin Českých, bytem Bohdalice, 55 let **Jaroslav Pilný** z Českého Boratína, bytem Ústí n. L., 70 let **Milena Dostálová** z Polep, 70 let **Alena Růžičková** z Bocanovky, bytem Budyně n. O., 80 let **JUDr. Miroslav Košťál** z Lipin, bytem Dolní Nezly.

V září oslaví 83 let **Ljubov Šponiarová** z Kutjanky, bytem Úštěk, 86 let **Irena Dvořáková** ze Stromovky, bytem Litvínov, 90 let **Anna Šarayová** ze Stromovky, bytem Hoštka, 101 let **Růžena Stehlíková** z Novostavců, bytem Čížkovice.

Všem našim oslavencům přejeme hodně zdraví, štěstí a pohody.

Region CHOMUTOV

V srpnu oslaví 70 let pan **Dvořák Viktor** z Údlíc, 65 let paní **Frantová Miroslava** z Chomutova, 91 let pan **Hovorka Jan** z České Hulče, nyní Žatec, 88 let paní **Hradecká Milena** roz. Bajarová z Rovna, nyní Chomutov, 75 let paní **Nedbálková Vlasta** z Údlíc.

V září oslaví 84 let pan **MVDr. Helebrant Miloš** z Volkova, nyní Chomutov, 97 let paní **Chloupková Anna** z Šerže-Chelm, nyní Chomutov, 87 let paní **Kosková Vlasta** roz. Pěničková z Omelanštiny, nyní Chomutov, 92 let paní **Koubková Marie** roz. Bajarová z Křemence, nyní Místo u Chomutova, 82 let paní **Nováková Věra** roz. Veselovská z Michalovky, nyní Chomutov.

Srdečně gratulujeme a přejeme hodně zdraví štěstí a spokojenosti.

Region ŠUMPERK

V srpnu oslaví 87 let pan **Jiří Klaban** z Velkých Losin a 87 let paní **Eliška Krobotová** z Rapotína.

V září oslaví 88 let **Remigius Haken** ze Sobotína, 88 let paní **Antonie Kinštová** z Nového Malína, 92 let paní **Libuše Nidetzká** z Nového Malína, 82 let paní **Alena Trčková** z Vikýřovic.

Všem oslavencům blahopřejeme a přejeme pevné zdraví.

Region PODBOŘANY

V měsících srpnu a září slaví **Šárka Fenclová** bytem Podbořany 60 let, **Křížková Stanislava** bytem Strojetic 85 let, **Helena Macáková** z Buršovky, nyní bytem Strojetic 85 let, **Vladimír Pěchota** bytem Kryry 75 let, **Lydie Valentová** 85 let z Ulbárova, nyní bytem Podbořany. Všem oslavencům, i těm, kteří zde nejsou jmenováni, upřímně gratulujeme.

NAŠE ŘADY OPUSTILI

Region Litoměřice

V červnu zemřel ve věku nedožitých 92 let dlouholetý člen **Jiří Němeček** z Mirotína, posledně bytem Lovosice.

Dne 20. července zemřel ve věku nedožitých 69 let člen **Ing. Václav Černohorský** z Volkova, posledně bytem v Lovosicích. Upřímnou soustrast rodinám a pozůstalým.

Region Cheb

Dne 15. 7. 2025 zemřel ve věku nedožitých 92 let pan **Rostislav Pancíř**, rodák z Českého Volkova, člen SČVP od roku 1991, naposledy bytem Vojtanov 78. Upřímnou soustrast rodině a blízkým.

Region Chomutov

Dne 12. 6. 2025 zemřela ve věku nedožitých 92 let paní **Ludmila Rosendorfová** z Chomutova.

De 1. 7. 2025 zemřela ve věku 95 let paní **Zdeňka Vlnatá** roz. Kopecká z Dlouhého Pole, bytem naposled Nová Role. Upřímnou soustrast rodinám a pozůstalým.

Region Žatec

Dne 22. 3. 2025 zemřel ve věku 96 let pan **Václav Malhauz**. Pocházel z Hrabiny, naposledy bytem Chomutov.

Dne 14. 4. 2025 zemřel ve věku 85 let pan **Bohumil Martínek**. Pocházel z Kvasilova, naposledy bytem Loket.

Dne 15. 4. 2025 zemřel ve věku 90 let pan **Miroslav Tomeš**. Pocházel z Hubína Č., naposledy bytem Žatec.

Dne 16. 6. 2025 zemřela ve věku 98 let paní **Marie Kočková**, roz. Vacková z Ulbárova, naposledy bytem Žatec. Upřímnou soustrast pozůstalým.

Upozornění! Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha č. ú.: 252001907/0300 Československá obchodní banka a.s., Poštovní spořitelna, Rožtylská 1, 225 95 Praha. Prosíme, abyste neupomínali zveřejnění dárců a darů, zveřejňujeme je až po obdržení účetního dokladu. Peněžní dary neposílejte na adresu šéfredaktora. Změny v evidenci členství, adres, přihlášky nových členů, ukončení členství a dotazy zasílejte zásadně na adresu Marie Nečasová, Podhájek 68/V, 471 24 Mimoň, tel: 728 351 726, e-mail: m.necasova@seznam.cz. Děkujeme.

Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřebu svých členů. Redakční rada: M. Srbecký, K. Stieberová, E. Š. Langpaulová, N. Chejnovská. Vychází jako občasník. Ve Zpravodaji jsou použity obrázky z fotobanky Canva. Číslo vydání 4/2025. Redaktorka: N. Chejnovská. Příspěvky nejsou honorované, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte na e-mailovou adresu: zpravodajscvp@seznam.cz nebo na N. Chejnovská, Dlouhý Újezd 202, 34701 Tachov. Tiskne: MH Tisk, Bubenská 43, 170 00 Praha 7 Holešovice. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod ev. č.: MK ČR E 5901. Termín pro zaslání příspěvků do č. 5/2025 je 26. 9. 2025. www.scvp.eu. Toto číslo vyšlo 13. srpna 2025. Číslo 5/2025 vyjde v říjnu.